

2021 PULANE YA NWAHA YA U FUNZA : ZWIKILI ZWA VHUTSHILO

FOUNDATION PHASE: LIFE SKILLS GRADE 3

SUMBANDILA YA URI RI NGA SHUMISISA HANI KHARIKHULAMU YO DZUDZANYULULWAHO YA ZWIKILI ZWA VHUTSHILO VHUIMONI HA MURANGO

- Zwikili zwa vhutshilo ndi wone mutodo kha u funza na u guda kha vhuimo ha mutheo. Heli fhungo ri nga si kone u li ombedzela tshothe. Zwi itisa uri hu vhe na u funza na u guda ho tsaho musi vhana vha tshi khou shumisa divhaiipfi, u kovhelana u vhala ha vhutsila, manwalwa, zwikili zwa thalusamaipfi, u nwala ha vhutsila na zwinwe.
- Ndivhothangeli na mutakalo wa vhune na wa tshitshavha kha zwikili zwa vhutshilo zwe vhekanywa u ya nga thoho. U shumiswa ha thoho hu dzhiiwa sa ndila ya u tanganya magudiswa u bva kha masia a u guda hune zwa tea na u konadzea. Thoho dzo khetheaho dza zwikili zwa vhutshilo dzo nangwaho kha CAPS dza Themo 1 u swika 4 dici tea u fhedzwa.
- Kharikhulamu zwikili zwa vhutshilo ya Themo 1 u swika 4 yo katelwa kha linwalwa ili.
- Kha Themo 2 u swika 4, linwalwa li katela zwikili zwa vhuvha , mihumbulo mihiwlane na zwithu zwine zwa nga shumiswa zwine azwongo katelwa kha CAPS.
- Masia a mugudiswa kha Zwikili Zwa Vhutshilo o vhekanywa nga ndila i no tevhelea i sa dini vhukati ha vhege dza Themo inwe na inwe.
- Vhege nna dzo randelwa ndugiselo ya gireidi 1 ine ya katela mveledziso i sa gumi na ndiivho ya Fonolozhi kha vhana vhangavha vha saathu u lugela kharikhulamu ya fomala. U guda na u funza hu do bvela phanda nga murahu ha vhege mbili, hu tshi shumiswa thoho sa zwe bulwaho. U vhalela nthi, u vhala lwa u kovhekana, mitambo, u imba, u fhata phazili zwi ya phanda kha thoho nne.
- Kha Gireidi 1, nyimele l do sumbedza vhanwe vha vhagudi vha tshi toda vhege dici no fhira nna, avho vhagudi vho no do toda mbekanyamushumo ya ndugiselo na ndiivho ya Fonolozhi zwi tshi tshimbila na u funza vha nga dzudzanyulula vhege u funza thoho dza zwikili zwa vhutshilo Themo 1 zwe di sendeka ngauri vhagudi vhavho vha do toda vhege nngana u fara.
- Gireidi ya 2 na ya 3, dzo vhetshelwa vhege mbili dza murango na u pfumbudzwa. Vha nga shumisa Themo 4 na tshifhinga tsha u vusuludza kha dzinyambo. Kha hu shumiswe thoho, magudiswa, zwikili, u tshimbidza u funza luambo.

KHA VHADZHILE NZHELE ZWI TEVHELAHO MUSI VHA KHOU FUNZA MASIA A U GUDA A U TOU ITA (SAINTSI, THEKHINOLODZHI, VHUTSILA HA U SIIKA NA PFUNZO YA NYONYOLOSO) YA ZWIKILI ZWA VHUTSHILO

- **U TAMBA**, ndi tshithu tsha vhuthogwa kha maitele a u funza kha vhuimo ha mutheo nahone zwi songo dzhielwa fhasi.. Zwi fanelu u vha zwi tshi tuwelana na maitele a COVID 19. .
- Vhana vha tea u vha tshipida tsha tshigwada sa izwi zwi tshi tutuwedza maya wa vhune na u tanganedza nga maanda nga tshifhinga hetshi.
- Vhusiki ha vhutsila, u imba na u dzinginya ndi ndila ya u di ilafha kha u lwa na mitsiko ine ya nga vha hone. Psycho – social na u tikedza nyaluwo ndi tshinwe tsha zwithu zwine ra khou zwii dzhiela nthi..

2021 PULANE YA NWAHA YA U FUNZA : ZWIKILI ZWA VHUTSHILO

- Kha zwiwo zwinzhi, minwe ya mishumo l nga pfukiwa kana u itwa uri l tshimbilelane na tshikhala tsha matshilisano. Heyi mishumo l nga itwa uri l tshimbilelane na nzulele kana nyimele.

TSUMBANDILA DZA U LINGA HO DI SENDEKAHO NGA TSHIKOLO:

- Hezwi ndi zwa tshifhinga tshothe, nga maitele a si a fomala nga u tou lavhelesa kanzhi nga u tou ita. Vhagudi vha vha vha na tshifhinga tshinzhi vha sathu u vha na u rekhodiwa ha fomala.
- Ndivhothangeli na mutakalo na tshitshavha l nga vha ndila ya u linga ha u tou nwala. Hone ha thoho dzine dza nga katela nyito ine ya nga u rekhoda mutsho, ku alutshele kwa zwimela, u ita tshithu tsha u tavhela zwimela sa ndila ya u linga kha Zwikili Zwa VHutshilo na Luambo lwa hayani. Zwo ralo vho na kha tshipida tsha VHutsila na u amba nga ha tshithu tsha vhutsila tshe muthu a ita. Tshi nga shumiswa hothe kha CA na Oral – u theshelesa na u amba: kha vha shumise rubiriki kha (tshinwe na tshinwe tshazwo(orala na tshipida tsha vhutsila) ina zwitalusi zwe imaho nga uri kha tshinwe na tshinwe tsha zwikili na ndavhalelw dzo imaho nga uri kha tshi bveledzwa
- Kha vha shumise tsumbandila dza u linga dzo di sendekaho nga tshikolo – vha nga zwi badekanya na dzinwe dza dzi rubiriki

Ri khou di wana ri fhethu ho shandukaho, huswa, hu songo doweleaho hune ra khou tea u vha humbudza uri vha di thogomele. Ri khou u livhuwa u di kumedzela havho na u di dina u lugisela vhagudi uri vha vhe vhavhali vhano kona, vha no humbula vho no sengulusa na vha tandululi vha dzithaidzo.

NDOVHOLOLO YA PULANE DZA U FUNZA DZA GIREIDI 3: ZWIKILI ZWA VHUTSHILO

THEMO 1 45 MADUVHA	VHEGE 1	VHEGE 2	VHEGE 3	VHEGE 4	VHEGE 5	VHEGE 6	VHEGE 7	VHEGE 8	VHEGE 9	VHEGE 10
	MAGA A DUVHA LINWE NA LINWE A COVID-19 : Maitele a duvha linwe na linwe a vhutatshili:									

MAGA A DUVHA LINWE NA LINWE A COVID-19 :

Maitele a duvha linwe na linwe a vhutatshili:

- Eletshedzani vhagudi nga maitele a duvha linwe na linwe.
- Kha vha tutuwedze vhana u dzula hayani musi vha tshi lwala.
- Vhana vha tea u ambara masiski duvha linwe na linwe. Masiki u bvulwa fhedzi wa vhewa fhethu ho tsireledzeaho musi vha tshi khou ula.
- Kha vha vha thogomele nga tshifhinga tsha zwidzhangudzhangu na tsha tshiswitu.
- Kha vha vha gudidse u thivha mulomo na ninga nga lukudavhavha musi vha tshi hotola kana u atsamula.. tishu yono shumiswaho i mbo di latiwa na zwenezwo
- Kha vha tambe zwanda nga madi na tshisibe tshifhinga tshothe vha sanithaize.
- Kha vha sanithaize na u kunakisa fhethu hu anzelaho u fariwa (nga lebula dza 5 dza u la dza jiki kha litha ya madi) zwi tambiswa, zwa u nwala na u nwalela na zwithu zwinwe na zwinwe. Khavha divhadze kuitele u kwu sa maitele a duvha linwe na linwe.
- Silogeni: Imani kule - vhana nga vha funzwe nga ha tshikhala tsha matshilisano na uri ri nga lumelisana hani ri sa kwamani.

2021 PULANE YA NWAHA YA U FUNZA : ZWIKILI ZWA VHUTSHILO

- Vhana kha vha thuswe u tavha maya wa u pfela vhutungu, u kondelala musi vha tshi khou fhata vhupo ho tsireledzeaho na u thogomela vhanwe.
- U fhindula mbilahelo dza vhana nga lufuno na thogomelo.
- U dzulela u tevhela ndowendowe ya duvha linwe na linwe

VHADEDEDI KHA VHA KHWATHISEDZE URI TSIRELEDZO YAVHO NA YA VHAGUDI I HONE KHA NZULELE DZAVHO

- Ndivho thangeli, mutakalo wa vhune na wa tshitshavha u tea u fhindula mbuno khulwane na zwikiki zwino tuwelana na Ns tech na zwinwe. Tsedzuluso, u ola na zwikili zwa u sedzulusa na zwinwe. Kha vha khwathisedze uri mveledziso ya divha maipfi yo dzenesiswa u khwathisa nga maanda kha luambo.
- Vhutsila ha Vhusiki na Vhutsila ha u Vhona na Vhutsila ha u Ita vhu tea u kateliwa nga maanda na dzinyambo
- Pfunzo ya nyonyoloso I do itwa lwa awara nthihi nga vhege. Awara ya vhuvhili I do shumiswa kha u vhala mutakalo wa vhune na wa tshitshavha na ndivho thangeli kha ma gudiswa a ndivho. Tsumbo: u vhala u tshi toda thalutshedzo, zwitora, zwirendo na zwinwe.
- Ngudo inwe na inwe ya Zwikili zwa vhutshilo I do thoma nga ngudo ya minete mitanu yo di sendekaho nga u ita uri vhana vha vhe na tshenzhemo ya covid 19. U amba nga ha u tambo zwanda, maitele a re na mutakalo, tsumbadzwadze dza COVID 19, tshikhala tsha matshilisano, ndi lini nahone ho i tea mini hune vha tea u vhiga nahone kha nnyi. U haseledza musi khonani kana murado wa muta o ri sia na zwinwe.
- Vhana vha lavhelelwa u fhedza mishumo ya bugu ya mushumo ya DBE na mushumo muthihi wa u nwala kana wa u tou ita nga vhege kilasini wa bugu ya mushumo ya ndivho thangeli kana ya mutakalo wa vhune na wa tshitshavha.

KHA VHA DZHIELE NZHELE MISHUMO YA NTHA U LANGA NA U DZUDZANYA KHOGINITHIVI NA VHUDIFARI HA MATSHILISANO ZWI SONGO NWALWAHO KHA CAPS FHEDZI ZWIITA URI VHANA VHA KONE U LANGA ZWITHU ZWI SONGO LAVHELELWAHO, U THETSHELESA, U HUMBULA MAFHUNGO U PULANA NA U DZUDZANYA TSHIFHINGA NA ZWISHUMISWA URI VHA KONE U FHINDULA NGA NDILA YO TEAHO MATSHILISANO NA NYIMELE DZI RE NA MITSIKO. KHA VHA DOVHE VHA VHALE HAFHU NGA HA HEZWI.

THOHO DZA CAPS :		U PFUMBUDZW A HA MUTHEO	U PFUMBUDZ WA HA MUTHEO	NGA HA NNE	NGA HA NNE	VHUDIPFI	TSIRELEDZ O YA MUTAKALO	U DZUDZA MUHVILI WANGA WO TSIRELED ZEA	U DZUDZA MUHVILI WANGA WO TSIRELEDZ A	PFANELO NA VHUDIFHIND ELI	PFANELO NA VHUDIFHIND ULELI
PERSONAL AND SOCIAL WELL-BEING	ZWIKILI NA VHUVHA: • U vhambedza • U sedza • U amba • U talusa/ • U kona u ... • U thonifha • U kondelala na zwinwe	• U sumbedza thompho, lufuno na u tanganedza • U sumbedza SKAVs	• U sumbedza thompho, lufuno na u tanganedza • U sumbedza SKAVs	• Thompho ya vhune • U tevhekana ha zwiitei • U sumbedza SKAVs	• U sumbedza thompho KHalenda /maduvha minwaha/ • U tevhekana ha zwiitei • Identity	• Identify • U vhambedza • U amba • U sumbedza mutakalo	• U kona u ita ndowe ndowe ya thuso thanzi	• U kona u talusa khomb o • U amba	• Vhukoni ha u vhiga u tambudz wa • U amba	• U talusa • U vhambedza • U thonifha • U kondelala	• U talusa • U vhambedza • U thonifha • U kondelala

2021 PULANE YA NWAHA YA U FUNZA : ZWIKILI ZWA VHUTSHILO

MUTHEO WA KUPFESELE &NDIVHO:	<ul style="list-style-type: none"> U pfumbudza kha milayo na matshimbidele • Fhethu nga ngomu kilasini na tshikoloni • Mutheo 	<ul style="list-style-type: none"> U pfumbudza kha milayo na matshimbidele • Fhethu nga ngomu kilasini na tshikoloni • Mutheo 		<ul style="list-style-type: none"> Tsedzulus o / u vhudzisa vhatu vha hulwane • Rekhodo 	<ul style="list-style-type: none"> U pfectesa vhudipfi hau • U bvisela khagala vhudipfi hau 	<ul style="list-style-type: none"> Ndivho ya uri u tea u ita mini musi wo huvhala 	<ul style="list-style-type: none"> Ndivho ya u di tsireledza 	<ul style="list-style-type: none"> Ndivho ya vhukwami na uri u tea u ita mini 	<ul style="list-style-type: none"> U pfectesa pfanelo dzau na vhudifhinduleli 	<ul style="list-style-type: none"> • U pfectesa dzinwe pfanelo na vhudifhinduleli
NDIVHO THANGELI	<ul style="list-style-type: none"> Zwikili zwi sa gumi • Ndivho ya duvha linwe na linwe 	<ul style="list-style-type: none"> Zwikili zwi sa gumi • Ndivho ya duvha linwe na linwe 		<ul style="list-style-type: none"> Zwikili zwi sa gumi • Ndivho ya duvha linwe na linwe 	<ul style="list-style-type: none"> Zwikili zwi sa gumi • Ndivho ya duvha linwe na linwe 	<ul style="list-style-type: none"> Zwikili zwi sa gumi • Ndivho ya duvha linwe na linwe 	<ul style="list-style-type: none"> Zwikili zwi isa gumi • Ndivho ya duvha linwe na linwe 	<ul style="list-style-type: none"> Zwikili zwi sa gumi • Ndivho ya duvha linwe na linwe 	<ul style="list-style-type: none"> Zwikili zwi sa gumi • Ndivho ya duvha linwe na linwe 	<ul style="list-style-type: none"> • Zwikili zwi sa gumi • Ndivho ya duvha linwe na linwe
MAGUDISWA: CAPS KHA VHA HUMBULE U DZULA VHA MISHUMO I NO URI VHA BVELEDZE MISHUMO YA VHUIMO HA NTHA - MUHUMBULO U SHUMAHO NA KONA U DI LANGA	<ul style="list-style-type: none"> Mutheo HL & Mbalo • CAPS – nwaha wo fhela SKAVs na Thermo ? zwo fhedzwa 	<ul style="list-style-type: none"> Mutheo HL & Mbalo • CAPS – nwaha wo fhela SKAVs na Thermo ? zwo fhedzwa 	<ul style="list-style-type: none"> Mutodo wa vhutshilo u katela duvha la u bebwa u thoma tshikolo na tshiga tshithihi tsha dzanga 	<ul style="list-style-type: none"> Tshithu tsha dzanga tshi no bva vhubvoni ha hanu. Sumbedzani ni ambe 	<ul style="list-style-type: none"> Zwithu zwine zwa ntakadza na zwithu zwine zwa ntungufha dza • Utalusa vhudipfi vhu no nga u dinalea u ofha mbilaelo na vhuludu • Ndila 	<ul style="list-style-type: none"> U ita thusothanzi kha nyimele dzi nonga: u bva mikota, u lunwa nga zwipuka, u di tshea na u swa • Mutheo na mutakalo na vhutatshili ..Zwo katela na u sa kwama 	<ul style="list-style-type: none"> A ro ngo tsireledze a ri na munwe na munwe • Milayo ya u dzudza muvhili wanga wo tsireledze a • U fhulufhedza vhudipfi 	<ul style="list-style-type: none"> Ni nga vhiga hani u tambudzwa. Dzhielani nzhele: hei thoho l fanela u di sendeka kha u thivhela u tambudzwa kha muvhili na lwa vhudzekani. 	<ul style="list-style-type: none"> • Pfanelo dza vha gudi na vhudifhinduleli • Pfanelo na vhudifhinduleli dza vhanwe -hayani -na tshikoloni 	<ul style="list-style-type: none"> • Pfanelo na vhudifhinduleli dza vhanwe -tshitshavhani tshashu - na kha vhupo

2021 PULANE YA NWAHA YA U FUNZA : ZWIKILI ZWA VHUTSHILO

					<p>dzavhudl dza u sumbedza uri ri khou di pfa hani</p> <ul style="list-style-type: none"> U humbela pfarelo, na uri u nga vhudza hani munwe uri ndo khakha. Khavha dziele nzhele: u shumisa zwifanyiso zwitori, zwidade, phaphethe na masiki – luambo lwa hayani 	<p>vhanwe na u fara malofha a vhanwe</p>	<p>ha uri ee! Kana hai!</p> <ul style="list-style-type: none"> Ni nga amba hani uri: Hai? Kha lushaka lunwe na lunwe lwau shengedz wa 			
ZWISHUMISWA ZWA U KHWATHISEDZA U SHUMISA HA BUGU DZA MUSHUMO DZA DBE.	•	•	<ul style="list-style-type: none"> DBE WB siatari. 2-3 Magarata a u sumbedza divha ipfi Zwithu zwa 3D 	<ul style="list-style-type: none"> DBE WB siatari. 6-8 Zwithu zwa 3D 	<ul style="list-style-type: none"> DBE WB siatari. 10- 14 Magarata a u sumbedza divha ipfi tshati Video 	<ul style="list-style-type: none"> DBE WB siatari. 18- 21 Magarata a u sumbedza divha ipfi tshati Video Rambani muongi 	<ul style="list-style-type: none"> DBE WB siatari. Magarat a u sumbed za divha ipfi tshati Video 	<ul style="list-style-type: none"> DBE WB siatari. 26- 27 Magarata a u sumbedza divha ipfi tshati Rambani polisa 	<ul style="list-style-type: none"> DBE WB siatari. 28-29 Magarata a u sumbedza divha ipfi tshati Video 	<ul style="list-style-type: none"> DBE WB siatari. 30 -31 Magarata a u sumbedza divha ipfi tshati Video

2021 PULANE YA NWAHA YA U FUNZA : ZWIKILI ZWA VHUTSHILO

VHURERELI NA MANWE MADUVHA O KHETHEAHO A NO PEMBELEWA NGA TSHITSHAVHA A FANELA U AMBIWA NGA HAO NGA TSHIFHINGA TSHENETSHO TSHINE A ITEA NGATSHO KHA THEMO											
U LINGA HU SI HA FOMALA	<ul style="list-style-type: none"> Mishumo ya u tou ita l fanala u sedzwa na u lingwa nga tshifhinga tsha ngudo dza Life Skills. Kha vha dzhiele nzhele dici SKAVs dze dza bveledzwa na u koniwa kha lumabo lwa hayani na kha mbalo. Vha nga nea mishumo ya u nwala Zwikili, u shumisa ndiivho, vhudipfi na vhuvha a zwongo tea u vha mishumo ya u linga, fhedzi vha tea u vhona uri vhana vho newa tshifhinga tsha u sumbedza zwikili izwi nga u tou amba, nga u tou ita, na nga u nwala . Hezwi zwi fanelu u itwa lu si lwa fomala nahone tshifhinga tshothe 										
U LINGA HO DI SENDEKAHO NGA TSHIKOLO	<p>KHA VHA SEDZE KHA TSUMBANDILA YA DBE YA U LINGA HO DI SENDEKAHO NGA TSHIKOLO</p> 										

--	--	--

NDIVHO THANGELI	THEMO 1 45 MADUVHA	VHEGE 1	VHEGE 2	VHEGE 3	VHEGE 4	VHEGE 5	VHEGE 6	VHEGE 7	VHEGE 8	VHEGE 9	VHEGE 10
	THOHO DZA CAPS	U PFUMBUDZWA HA MUTHEO	U PFUMBUDZW A HA MUTHEO	NGA HA NNE	NGA HA NNE	VHUDIPFI	TSIRELEDZO YA MUTAKALO	U DZUDZA MUVHILI WANGA WO TSIRELEDZE A	U DZUDZA MUVHILI WANGA WO TSIRELEDZE A	PFANELO NA VHUDIFHINDULEL I	PFANELO NA VHUDIFHINDULEL I
	ZWIKILI NA VHUVHA • U sedza • U vhambedza • U vhekanya • U ela • U lingedza • U amba • U thonifha	• U sumbedza thompho, lufuno na tanganedz a • U sumbedza SKAVs	• U sumbed za thomph o, lufuno na u tangane dza • U sumbedza	• U talusa • U vhambedza • U sumbedza u imela nga zwifanyiso, ipfi nga mutevhe wa u bva ntha u ya	• U talusa • U vhambedz a • U sumbedza u imela nga zwifanyiso , ipfi nga mutevhe	a huna vhutumani ha mvelo	a huna vhutumani ha mvelo	a huna vhutumani ha mvelo	a huna vhutumani ha mvelo	• ndayotewa • pfanelo dza vhana	• ndayotewa • pfanelo dza vhana

2021 PULANE YA NWAHA YA U FUNZA : ZWIKILI ZWA VHUTSHILO

		SKAVs	fhasi • U amba	wa u bva ntha u ya fhasi • U amba						
KHAVHA humbule u dzula vha tshi dzhiela ntha mishumo ine ya andadza MISHUMO MIHULWANE muhumbulo wa u shuma na u kona u di langula										
MUTHEO WA KU PFESESELE NA NDIVHO	• u pfumbudzwa kha milayo na mashumele • fhethu nga ngomu kilasirumuni na tshikoloni • mutheo	• u pfumbudzwa kha milayo na mashumele • fhethu nga ngomu kilasirumuni na tshikolo • mutheo	• u pfectesa tshifhinga na tshanduko • U imela tshifhinga nga ndila ya u tevhekana • U ya nga zwiwo	• U pfectesa uri tshifhinga vhutshiloni hanu ndi tshipida tsha divha zwa kale yanu					• Ndivho ya pfanelo na uri ni dzi shumisisa hani	• Ndivho ya pfanelo na uri ni dzi shumisisa hani
MAGUDISWA KHA VHA KHWATHISEDZE HA U SHUMISA BUGU DZA MUSHUMO DZA DBE U vhala vha tshi khou itela u pfesesa manwalwa a fikishini na a si a fikishini	• Mutheo wa luambo lwa hayani na mbalo • CAPS – nwaha wo fhiraho SKAVs u swika themo yo fhedzwaho	• Mutheo wa luambo lwa hayani na mbalo • CAPS – nwaha wo firaho SKAVs u swika themo yo fhedzwaho	• Mutodo wa vhutshilo hanu wo katela :duvha la mabebo, duvha la u thoma tshikolo na tshithu tshithihi tsha vhuthogwa -lino lana la u thoma - ligla langa la u homa	• Tshithu tsha vhuthogwa tshi no bva kaleni hang. U sumbedza na u dovha u amba				• Pfanelo dza vhana • Nwana munwe na munwe u na pfanelo dza u wana pfushi dza mutheo, vhudzulo, thogomelo ya mutakalo, tshumelo dza vhapo na [fanelo dza u tsireledza kha: u sa fara zwavhudi, u tambuzwa na u nyadziwa.	• Pfanelo dza vhana • Nwana munwe na munwe u na pfanelo dza u wana pfushi dza mutheo, vhudzulo, thogomelo ya mutakalo, tshumelo dza vhapo na [fanelo dza u tsireledza kha: u sa fara zwavhudi, u tambuzwa na u nyadziwa.	

2021 PULANE YA NWAHA YA U FUNZA : ZWIKILI ZWA VHUTSHILO

			- duvha langa la u thoma la tshikolo								
DBE BUGU DZA MUSHUMO			<ul style="list-style-type: none"> • DBE BM siatari. 2-3 • Magarata a u sumbedza zwithu zwa 3D 	<ul style="list-style-type: none"> • Magarata a divhaipfi • Zwithu zwa 3D 		<ul style="list-style-type: none"> • DBE BM siatari. 59 • Magarata a u sumbedza - divhaipfi • Zwithu zwa 3D 	<ul style="list-style-type: none"> • Magarata a u sumbedza • Zwithu zwa 3D 		<ul style="list-style-type: none"> • Magarata a u sumbedza – zwithu zwa 3D 	<ul style="list-style-type: none"> • Magarata a u sumbedza – zwithu zwa 3D 	
MUTSHO											
TSHATI YA MUTSHO I FANELA U DZULA ITSHI DZUDZANYULULWA DUVHA NA DUVHA NWAHA WOTHE											
<ul style="list-style-type: none"> • U humbulela • Mufhiso wa phasisa na wa nthesa • zwiga) • hu na makole • khavha di itele tshati ya mutsho • hu na, maya , na zwinwe 											
U LINGA HU SI HA FOMALA		<ul style="list-style-type: none"> • Mishumo ya u tou ita l fanelu u lavheleswa lu si lwa fomala ya dovha ya lingwa lu si lwa fomala nga tshifhinga tsha ngudo dza duvha na duvha kha zwikili zwa vhutshilo. Vha dzhiele nzhele zwine zwa khou bveledzwa na u rwelwa ngomani na u divhiwa kha luambo lwa hayani na Mbalo • Vha nga nea minwe mishumo ya u nwala • Zwikili, u shumisa ndivho, vhudipfi na vhuvha a zwongo tea u vha mishumo ya u linga, fhedzi kha vha khwathisedze uri zwikili, u shumisa ndivho, vhudipfi na vhuvha, a zwongo tea u lingwa sa mishumo ya u linga, hone khavha khwathisedze uri vhana vhakhou newa zwikhala zwa u sumbedza nga u tou amba na u ita. • Hezwi a si zwa fomala nahone zwi a itwa tshifhinga tshothe 									
U LINGA HO DI SENDEKAHO NGA TSHIKOLO		<p>Kha vha sedze kha tsumbandila dza u linga ho di sendekaho nga tshikolo kha DBE</p> 									

SIL	A	HA	D	THEMO 4	45	VHEGE 1	VHEGE 2	VHEGE 3	VHEGE 4	VHEGE 5	VHEGE 6	VHEGE 7	VHEGE 8	VHEGE 9	VHEGE 10
-----	---	----	---	---------	----	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	----------

2021 PULANE YA NWAHA YA U FUNZA : ZWIKILI ZWA VHUTSHILO

	MADUVHA										
	THOHO DZA CAPS	U PFUMBUDZWA HA MUTHEO	U PFUMBUDZW A HA MUTHEO	NGA HA NNE	NGA HA NNE	VHUDIPPI	TSIRELEDZO YA MUTAKALO	U TSIRELEDZ A MUVHILI WANGA	U TSIRELED ZA MUVHILI WANGA	PFANELO NA VHUDIFHINDULE LI	PFANELO N. VHUDIFHINDU LI
VHUMBANI NGA 2D											
<p>Munwe na munwe wa vhagudi una tshifaredzi tshawe tsha aisikhirimu tshirena zwau nwala zwawe (guluu, zwigero, penisela, khirayoni na zwinwe.) arali izwi zwi sa nga konadzei, <i>kha vha ole nga zwine zwa vha hone</i></p> <p>Kha vha shumise tshiitwa tsha vhutsila sa tshithu tsha orala na u engedza vhutsila ha u nwala</p> <ul style="list-style-type: none"> • U funzwa ha fomala, u ola, u pennda na zwinwe. U sedzulusa u fhanmbana ha manwalwa • U divhadza u rathela nga murahu na nga phanda ha? • U fhambanana ha mielo ya mabammbiri : u tutuwedza u shuma nga mielo yo fhambanaho na 											
				X							
								X			
				X				X			

U VHUMBA NGA 3D (BOGISI LA ZWIVHADWA)											
Mugudi kha vhe na vumba lawe – vha nga ita mishumo ino tuwelana											
• U vhumba nga vumba: zwipuka, (zwifubo) madaraguni na u ganda midziyo na zwinwe						X					
• Zwithu zwa vhutsila: tshivhumbeo.			X					X			
• U funzwa ndila dzi sa kondi dza u vhumba.					X						
• U shumiswa ha zwishumiswa. Kha vha dzhièle nzhele vhanwe musi vha khou kovhekana zwishumiswa[COVID]						X					
LITHERESI YA U VHONA											
• Zwithu zwa vhutsila: u talusa na u rina madzina zwithu zwithe zwa			X					X			

2021 PULANE YA NWAHA YA U FUNZA : ZWIKILI ZWA VHUTSHILO

	vhutsila										
	• Kha vha shumise mishumo ya vhutsila na tshitutuwedzi tsha u to vhona zwi tshi yelana na mishumo ya iwe mune.			X				X			
MITAMBO YA U SIIKA NA ZWIKILI											
Vhudzulo hawe kha tshidulo – Mudededzi kha tshenzhele vhagudi – Arali mushumo u songo lugela vhanwe vhana, kha hu itiwe munwe mushumo. Tsumbo:.. kha sike mutheo wa maan a tshi khou shumisa ndowendowe ya zwidulo											
	KHA HU ITIWE FHETHU HO VULEYAHO HO RANDELWAHO ZWENEZWO: KHA VHA SHUME NGA ZWIGWADA ZWITUKU NAHONE VHA TSHI SIELISANA. VHA NGA DZHENISI MINWE MISHUMO										
	• U di dudedza: khavha tanganyise zwipida zwa muvhili zwi no nga zwo khethululwa zwi no nga sa u monisa mahada na u a dzungudza.	X									
	• U di dudedza vha tshi khou dzhieila ntha u fema. Tsumbo: u pennda nga mufemo, u pennda sa	X	X		X		X		X		X

2021 PULANE YA NWAHA YA U FUNZA : ZWIKILI ZWA VHUTSHILO

VHUTSILA HA U	mmbwana zwinwe											
	<ul style="list-style-type: none"> U dudedza ipfi na u imba dzinyimbo (u imba u wothe, u bvumelana na nyimbo dza u fhindula) hu si na mbiswo nahone nga tshifhinga 		x		x		x		x			x
	<ul style="list-style-type: none"> Mitambo ya dzi dirama: kha vha bveledze u dzenelana na tshiitisi na masiandaitwa no nga: mitambo ya u whalela na mitambo ya madzina na zwinwe. 			x								
	<ul style="list-style-type: none"> u tamba phatheni dza mutevhe tsindo – kha vha shumise zwanda kha tafula dzavho. 			x		x						

2021 PULANE YA NWAHA YA U FUNZA : ZWIKILI ZWA VHUTSHILO

	<ul style="list-style-type: none"> • U tshimbila u bva hunwe fhethu u ya hunwe: u ya phanda na murahu, na u monela matungo o fhambanaho (u buda, u mona na tshivhumbeo S na zwinwe) TSHIKHALA TSHO RANDWAHO 					X			X	
	<ul style="list-style-type: none"> • U sa tshimbila: u kwatama, u imisa, u hovhelela, u tshimbidza mahada na milenzhe nga tshifhinga kha muzika. 					X			X	
	<ul style="list-style-type: none"> • U rothodza muvhili na u awela, u bvisela khagala mamudi na muhumbulo nga u tshimbila 					X			X	
U ITA URI ZWITHU ZWI VHE HONE NA U TALUTSHEDZA (zwi fanelu u fhedza themo yothe) shumisani tshikhala tshanu kha vhudzulo hanu – Ni nga engedza mishumo arali vhagudi vha tshi khou dowela zwavhudi tshikhala tsha										

2021 PULANE YA NWAHA YA U FUNZA : ZWIKILI ZWA VHUTSHILO

VHUTSILA HA UITA	matshilisano									
	• U thetshelesa muzika wa Afrika Tshipembe (muzika wa kale na wa seli ha malwanzhe) no sedzesha mutevhetsind o na bithi luvhili, luraru kana luna	X								
	• U ita phetheni dza mutevhetsind o (notsi dza madzina a tshifura kana dza gerika) dzine dza vha na hezwi zwithu			X					X	
	• U edzisela hu na mathomo, vhukati na magumo vhatshi khou shumisa tshitituwedzi. Tsumbo: tshirendo tsha Afrika tshipembe, tshitori,	X			X		X		X	

2021 PULANE YA NWAHA YA U FUNZA : ZWIKILI ZWA VHUTSHILO

	luimbo kana tshifanyiso											
	<ul style="list-style-type: none"> • U edzisela mbumbo na tshitihu kha u edzisela, hutshi khou shuma u edzisela na u hanedza (tshikhala tsha iwe mune) 			x		x						x
	<ul style="list-style-type: none"> • U bva kha mitshino ya Afrika Tshipembe. Tsumbo: mitshino ya tshi India, Tshipantsula nga muzika wo fanelaho (u vula tshikhala, u sielisana kha tshigwada tshituku zwi do itwa nga maduvha/ nga kha maduvha a vhege. Vha nga di dowedza u tshina nga zwidulo 		x		x		x					

2021 PULANE YA NWAHA YA U FUNZA : ZWIKILI ZWA VHUTSHILO

	ZWISHUMISWA Khavha ite uri zwi vhe hone	Zwiredo, muzika tshitambi tsha CD/ lutingo /laputopo, magarata a u vhona a na notsi dza muzika na zwinwe
	U LINGA HU SI HA FOMALA	<ul style="list-style-type: none"> Mishumo I fanela u lavheleswa na u lingwa . Vha dovhe vha dzhiele nzhele SKAVs na u konwa kha luambo lwa hayani na mbalo Kha vha khwathisedze uri vhana vha khou newa zwikhala zwa u sumbedza hezwi zwikili nga u tou ita. Hezwi zwi tea u itwa lu si lwa fomala nahone tshifhinga tshothe
	U LINGA HO DI SENDEKAHO NGA TSHIKOLO	<p>Kha vha sedze kha sumbandila ya u linga hu si ha fomala kha DBE Bugu ya Mushumo</p>

PFUNZO YA NYONYOLOSO	THEMO 4 MADUVHA A 45	VHEGE 1	VHEGE 2	VHEGE 3	VHEGE 4	VHEGE 5	VHEGE 6	VHEGE 7	VHEGE 8	VHEGE 9	VHEGE 10
	THOHO DZA CAPS	U PFUMBUDZWA HA MUTHEO	U PFUMBUDZW A HA MUTHEO	NGA HA NNE	NGA HA NNE	VHUDIPFI	TSIRELE DZO YA MUTAKA LO	U TSIRELEDZ EA HA MUHILILI	U TSIRELEDZ EA HA MUHILILI	PFANELO NA VHUDIFHINDULELI	PFANELO NA VHUDIFHINDULELI
zwilkili kha vha elewe tshifhinga tshothe u limuwa mishumo ine ya isela ntha mishumo mihulwane kushumele kwa mihumulo Working memory Vhulangavhudzulapo na vhudilangi u kona u di langa	<p>U TAMBA NDI NDILA YA MUPO INE VHANA VHA GUDA NGAYO.KHA VHA GUDE NA U DI BVELEDZA VHA KHA MUROLE UYU. U TAMBA HU SONGO DZIVHISWA.</p> <ul style="list-style-type: none"> Kha vha tahulele tshikhala tsha matshilisano. Mishumo yo khwinifhadzwa u tahulela tshikhala tsha matshilisano. Activities has been modified to maintain social distancing. Mishumo yo tumanyaho na nzulele ya kilasini.Musi ho dala u fhira mpimo kha vha tendele vhagudi vha dzule ndda ha kilasi u itela uri vha vhe na tshikhala tsho tsireledzeaho. Mishumo ya u tshimbila I nga itwa musi vhana vha tshi bva na u dzhena ngomu kilasini nga matsheloni nga murahu u bva.. vhana kha tshimbile vho tsireledzea musi vho newa ndaela uri vha tshimbile hani. Kha vha khwathisedze uri minete ya 15 to 20-ya ngudo ina mishumo I tevhelaho :u di dudedza u di rothodza . vha nga tanganyisa minwe mishumo ya u dii dudedza, u tshimbila na ya u sa tshimbila ya mitambo ya vhutsila na zwikili na pfunzo ya nyonyoloso.Arali vha na fhethu ha u itela vha engedza tshifhinga. Kha vha tendele vhagudi u shumisa zwi shumiswa zwavho kana nga u sielisana nga zwigwada nga maduvha o fhambanaho u itela u sanithaiza. Zwi shumiswa zwothe kha zwi tanziwiwe musi zwo no fhedza shumiswa (1 litha ya madi na lebula thukhu thanu dza jiki) 										

		Kha vha dziele nzhele uri themo ya vhuraru kha gireidi ya 3 yo tumanywa nga maanda na mitambo. Na ho mishumo yo vhekanywa nga vhege vha nga shandukisa u u tshimbilelana na nzulele yavho kana nyimele.vha nga shumisa vhutsila ha u tou ita kana kana u bveledza maga a u tshina kana u dzhaiva lwa ndowendowe hu na u dzinginya..								
U shumisa tshinwe tshanda u fhira tshinwe										
• Rahani bola l no khou kunguluwa mulenzhe wa tshamonde na tshaula (mushumo wa iwe mune) kha vha sanithise vho no fhedza.	X		X							
Ndovhololo										
Kha vha tanganyise mitambo na u tshimbila.vha nga tanganyisa na mitambo ya vhutsila.										
• Mitambo: gwadamani kha mutalo no sedza phanda ni di lugise ni kone u gidima.				X			X			
• Mitambo: nzambo ndapfu ri sedza uri ndi u flio mulenzhewo takuwiwaho ngawo.				X			X			
Zwishumiswa Kha vha ite uri zwi vhe hon	Bola ya iwe mune arali zwi tshi kona dzea kana bola ya mabammbari, mabodelo a nyamunaithi a na mutavha nyana nga ngomu na mitalo yo oliwaho fhasi u sumbedza mikano.									
U LINGA HU SI HA FOMALA	<ul style="list-style-type: none"> Mishumo itea u sedzwa na a u lingwa duvha linwe nga tshifhinga tsha ngudo ya mishumo kha zwikli zwa vhutshilo vha dziele nzhele dici dzo bveledzwaho na u rwelwa ngomani kha luambo lwa hayani na mbalo. Kha vha khwathisedze uri vhagudi vho newa zwa u sumbedza hezwi zwikili ngau tou ita. Hezwi zwi fanela u itwa tshifhinga tshothe lu si lwa fomala. 									
U PFUMBUDZWA HA MUTHEO	KHA VHA SEDZE KHA TSUMBANDILA DZA DBE									

2021 PULANE YA NWAHA YA U FUNZA : ZWIKILI ZWA VHUTSHILO